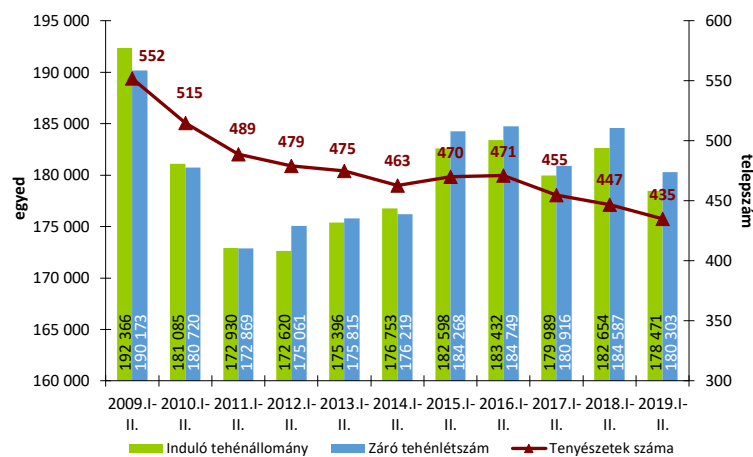

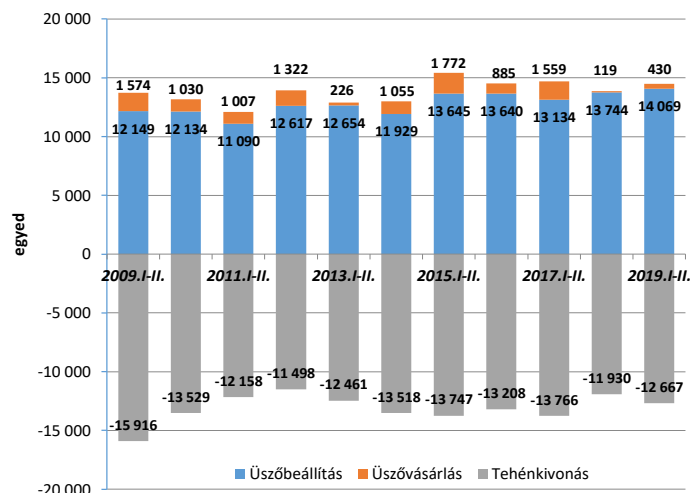
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLETSZÁMA (DB, 2009-2019. I-II. HÓ)

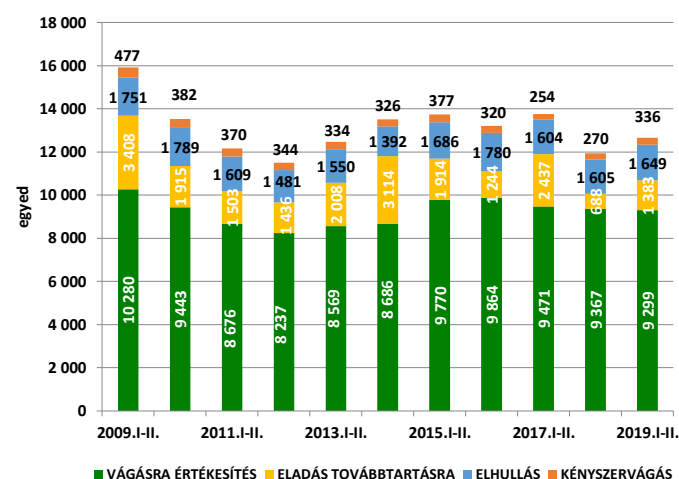
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek száma 2019 februárjában kettővel (-0,5%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 12-vel kevesebb (-2,7%), mint tavaly februárban. 2019. február végén 4.284-gyel kevesebb (-2,3%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, ami jelentős zsugorodás. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 21,2%-kal (-117) kisebbedett, de 2009 februárja óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 9,9 ezer egyeddel (-5,2%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 345-ről 414-re nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-II. HÓ)

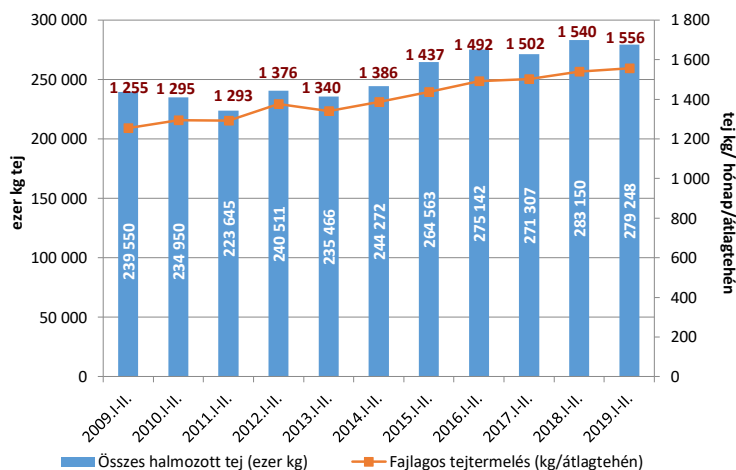
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehen; -2,5%), de az állomány 2019 első két hónapjában már bővült (+1.832 egyed; +1,0%). Ennek oka, hogy bár 2019 első két havában a tehénkivonások száma jelentősen nőtt (+737 egyed; +6,2%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, de az üszövásárlások száma több mint két és félszeresére emelkedett (+311 egyed, +261,3%) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma is enyhén nőtt (+325 egyed; +2,4%). Így összességében az állománypótlás mértéke meghaladta a kivonásokét.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-II. HÓ)

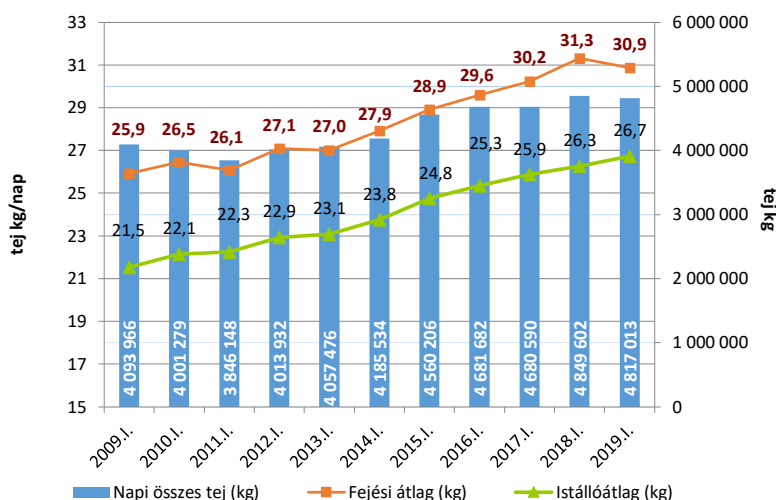

2019 első két hónapjában az állományból kivont tehenek 73,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 9.299 volt), ami az átlagnál picit magasabb aránynak számít. A tehénkivonások 2,7%-áért (336 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,0%-a (1.649 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (10,9%, 1.383 egyed). 2019 első két havában az induló tehénállomány 5,2%-át selejteztek, 0,2%-át kényszervágták, 0,9%-a elhullott, 0,8%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 7,1%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

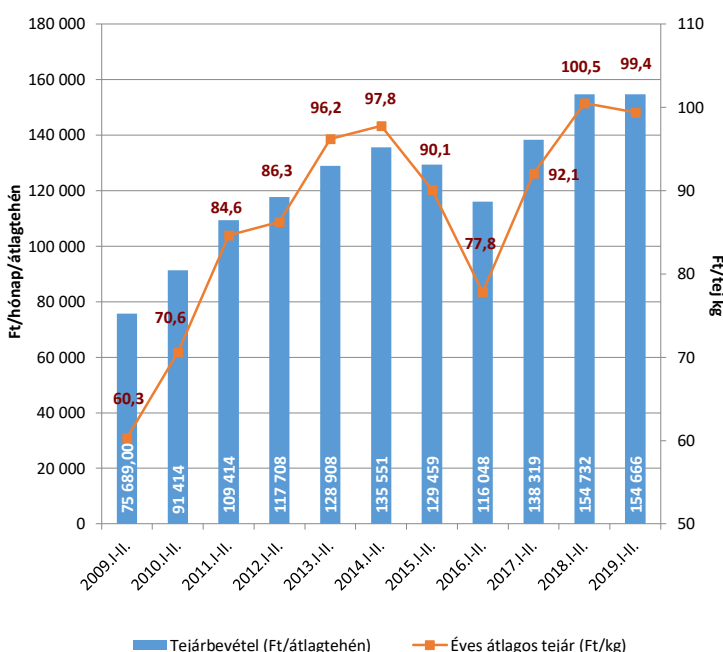
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2009-2019. I-II. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. II. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. I-II. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első két havában 3,9 millió kg-mal (-1,4%) csökkent 2018 első két havához képest, valamivel több mint 279 millió kg volt, aminek oka a tehenállomány zsugorodása volt, mert az első két havi fajlagos tejtermelés 1.556 kg-ra nőtt (+16 kg; +1,0%). 2009 és 2019 első két hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 24,0%-os (!) volt (+301 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 39,7 millió kg-mal (+16,6%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt.

2019 februárjában a napi összes tejtermelés a tavalyi év februári termeléséhez viszonyítva enyhén csökkent (-32,6 ezer kg, -0,7%). 2018. február havához képest az istállóátlag nőtt (+0,45 kg, +1,7%), míg a fejési átlag csökkent (-0,44 kg, -1,4%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 723,0 ezer kg-mal nőtt (+17,7%), a fejési és istállóátlag 4,95, ill. 5,19 kg-mal lett több (+19,1%, ill. +24,1%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első két havában 154,7 ezer Ft volt átlagosan, gyakorlatilag nem változott 2018 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év második legnagyobb első két havi tejárbevételének felel meg, aminek elsődleges oka a tejár 1,1%-os csökkenése 2018 hasonló időszakához képest. 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel megkétszereződött, összesen 104,3%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 24,0%-os és a tej árának 64,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2018 februárjától 2018 augusztusáig folyamatosan csökkent, majd szeptemberben megfordult az ártrend és jelenleg a tej felvásárlási ára gyakorlatilag ismét elérte a 100 Ft/litert. A nyerstej kiviteli ára tavaly december óta nagymértékben esett, és már kevesebb, mint a belföldi felvásárlási ár, de az EU tejfelvásárlási árai továbbra sem változtak számottevő mértékben. A globális tejtermékekárak esetében a korábbi emelkedő trend megtört, és termékkategóriáktól függően változó irányú ármozgások figyelhetők meg.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem